

Ömür ýolagçysy / goşgular

Category: Goşgular, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Ömür ýolagçysy / goşgular ÖMÜR ÝOLAGÇYSY

Ýene ýola çykdyň tanyş eşikde,
Göýä bu dünýäniň baky derwüşü.
Käte gaýyp içre owaz eşitdim,
Bu ömrüme salyp mün bir werzişi.
Hiç bir kişä azarym ýok, derdim ýok,
Şükür, egsilmeýär köňül baýlygym.
Durmuşyma minnetim ýok, şertim ýok,

Ýagşy närselere sowýan aýlygym.

Diýýän: «Syna, durmuş, aşa çakyndan,
Ähli synaglarňa jismim döz geler.
Gümmi-sümme etsem ýa-da sakynsam,
Ejizläendir öýdäýmesin özgeler».

Käte men ulagly, käte pyýada,
Ezmaýyşly ýollaň geçip giderin.
Sende öwşün atar ömrüm zyýada,
Dünýä şugla saçyp, öçüp giderin.

Yşkyň ýoly, gör, nireden başlandy,
Bu söýgüde kim ýaşapdyr armansyz.
Kim ataşa, kimler suwa taşlandy –
Ony seljermeklik maňa galmandyr.

Ýara syrlarymy aýdyp köşeşdim,
Bu ömrüme salyp ýüz-müň werzişi.
Ýene ýola çykdyň yşky eşikde,
Men bir bu söýginiň baky derwüşü.

■ ŞYGRYŇ GÜÝJI

Indi näme hakda gürrüň etmeli,
Indi näme hakda ýazmaly goşgy?
Ýazyldy güýz ýa-da tomsuň epegegi,
Bir petde şygryr bar, gör, içi gyşly.

Halys adamlary lagar düşürdim,
Elli ýyllap ýazyp söýgi hakynda.
Gör, bu gün dünýäni tutdy «pyşyrdym»,
Gadry gaçjak eken aşsa çakyndan.

Bireýýäm şygryma ýalkym saçdylar
Köçelerde elektrik sütünler.
Daşym gurşap aldy «uzyn saçlylar»,
Bu göwrämi bagra basyp бүтінлей.

Şygrylamda uly enemiň orny,

Başyn salyp ýören ogly hakynda.
Diýdiler: «Heý, beýle gam-hasrat bormy?
Gaç duýgudan!
Paýyňy al akylndan!

Ýok, sen haly teň däl ýa bir garyp däl,
Daşyň doly doganyň hem gardaşyň.
Ýa-da yşkyň hyrydarsyz «haryt» däl,
Dünýewi pikirler seniň syrdaşyň».

Şygyrlamda göterýänler tumşugyn,
Şygyrlamda obaň «sakaw-keýtigi».
Egbarlanyň bitirip kän ýumşuny,
Başyn sypap, kän göterdim keýpini.

Şygyrlamda ter gülleriň harmany,
Waspyň etdim sähraň-çemenzarlygyň.
Gör, kimiň umydy, kimiň armany,
Şygyrlarma girdi keşbi barlygyň.

■ DERDI-HAL DÜNYE

Kän ýollary geçdim, süýräp ädigim,
Egnimde goşhaltam, başda papagym.
Kimiň taryn çaldym,
kimiň tüýdügin,
Munda ömür boldy ähli tapanyň.

Kän gözlere bakyp durdum saňňyldap,
Gürleý diýsem, käte dilim ysmady.
Gulak saldym säher çykan tyňňyrda,
Bilmen, kimiň zary, kimiň kysmaty?

Derwüş kimin çölde gezdim ýabany,
Kowus kimin siňip gitdim daglara.
Men dünýäni, gör, kimlerden gabanyň,
Duçar boldum neneň ahy-zarlara.

Bütün älem diňe meňkidir öýdüp,

Gör, birsalym dönüpdirin saňsara.
Iň soňy barçanyň aýdymyn aýdyp,
Syn etdim dünýäniň magşar tansyna.

Görsem, her kim dünýe meňkidir öýdüp,
Mundan ýaşap ötýär sähel salymda.
Ýöne dünýä diňe öz heňin aýdyp,
Gözden ýitip gidýär ap-ak salgymda.

Gör, kimlere şatlyk-şowhun, dabara,
Gör, kimlere gözýaş, derdi-hal, dünýe.
Kalpda indi zat galmandyr ýazara,
Meniň sözlerime mätäç däl dünýe.

■ GÜÝZ

Ah, sary güýz, sary güýz,
Gözlem intizary, güýz!
Ýene kalbym gozgadyň,
Sen köňlümiň zary, güýz!

Jyrk sary sen, çypar sen,
Ak gyşlara çapar sen.
Baglar zarynlar-aglar,
Meni ýatdan çykarsaň.

Ýyllar syryň ýaşyrdy,
Kimi yşka düşürdi.
Sary ýapraklar içre
Durkuň bilen pyşyrdy.

Gökde guşlar galgady,
Kime golun salgady.
Käte ýalňyz galamda,
Göwnüm sende aglady.

Ýodalaň tanyş-tanyş,
Kä içiň ümüş-tamyş.
Kime başyn ýaýkady

Honha, şol akbaş gamyş?!

* * *

Ah, sary güýz, sary güýz,
Bu ömrümiň ýary, güýz!
Bilmen, nirde gizlendi
Birmahalky sary gyz?!

Gözledim tapman-tapman,
Dünýeler düýşmi, ahwal?!
Ellerimde sary gül,
Başymda köne tahýam.

Kalbymda yşky arman,
Içiňden ygyp baryň.
Ah! Yşkyň bazarynda
Ömrüm sowuldy arzan.

Yşk ýükün çeke-çeke,
Galmyşam munda ýeke.
Ah, sary güýz, öňüňde
Gör, bu gün düşdüm çöke!

Ýaşlygyň sapasy kän,
Gül yşkyň jepasy kän.
Şol ýar menden azaşdy,
Seň mähriň wepasy kän.

Gör, kimleri söýmedim?! –
Yşk mährinden doýmadym.
Teý ahyr ýalňyz galyp,
Oýlanmamy goýmadym.

* * *

Ah, sary güýz, mähriban,
Sende kimleň ähti bar?!
Seň yşkyňda şunça ýyl
Ýaşandyryn, ähtimal?!

Döküp gözleň katrasyn,
Ýodalaňdan gatnadym.
Käte sende azaşyp,
Bir mähriban tapmadym.

Ömürler geçdi-geçdi,
Kimleň çyragy öçdi.
Ah, sary güýz, sary güýz,
Neýläýin sensiz yşky!

Dünýeler sary-sary,
Kalbymda kimsäň zary?!
Ýollarda yşk kerweni,
Ýyllarda ygtyýary.

Nirde meňzi solgun ýar,
Bilmen, kime arzym bar?!
Aýralygyň al, güýzüm,
Başga niçik karzym bar?!

Tanyş guşlaryň sesin,
Gör, neneňsi küýsedim!
Ah, sary güýz, ýelleriň
Süýräp baryar sübsesin.

* * *

Ah, sary güýz, sary güýz,
Yşkyň derdi-haly güýz.
Ýene bagryma basdym,
Bu ömrümiň zary, güýz!

Sesim, sedam, üýnüm sen,
Armanym sen, müýnüm sen.
Ýene näçe sapar bar—
Gör, näçenji güýzüm sen?

Bu ömrümiň zary, güýz,
Arzuwlarmyň bary, güýz.

Nädip senden doýaryn,
Ah, sary güýz, sary güýz!..

■ ŞÜDÜGÄR MEÝDAN

Bir tarapym maşgala,
Bir tarapym şüdügär.
Ýolda ownuk daşlara
Aýaklarym бүдүрär.

Bu ýodalar kimseleş
Torç edip ýörän ýoly.
Dünýäň mekir-kümsügin
Terk edip ýörän ýoly.

Hol, uzakdan bir gompý
Atybersin sykylyk.
Dünýe – kime birgeňsi,
Gör, kimlere gykylyk.

Ýa-da alysda biri
Edibersin gybatym.
Ýa-da Möwlamyň gyzy
«Sürtübersin igesin!».

Agzybirkä maşgalam,
Gybat – gury gep bolar.
Hol, gaýraky paşlara
Gülsün Rozy çepbeler.

Ýaşaberseň dünýede,
Ýollaryň kötel-kötel.
Hol, duýdansyz düňňürdä
It üýrer, kerwen öter.

Ýodalar syrgyn-syrgyn,
Sürlen meýdan şüdügär.
Dünýe kime – ot, gyzgyn,
Kime – aňzak, küti gar.

■ AÝAL – YGRAR

Halallyk – bar pikirim,
Ýagşylyk – hyýalym meň.
Maşgalada şükürim,
Ýanymda aýalym meň.

Ýollarda azaşamda,
Golumdan çeker gider.
Gündizmi ýa agşamda
Öňümden çapar gider.

Barýanmy men baglara,
Syn edip tuda, arça?
Hol, öňümde gaýmalap,
Ýollaň böwedin arçar.

Ak gardan ak gül ýasap,
Ak gyşym gülzar eder.
Ýolda galsam alňasap,
Lebzini ygrar eder.

Geçip menzil ýar bile,
Şüdügärim tapylmaz.
Ýetilmedik arzuwa
Büdüränim tapylmaz.

■ TAKDYR ÝODASY

Oý-pikirlem serim-sal,
Göwnüm gülzar içinde.
Bagta elim seren däl,
Ýaşap egbar içinde.

Käte haýdap tigrimi,
Ýat ýelleri kowladym.
Okap yşky şygrymy,
Gamdan aldym sowgadym.

Ynha, hekgerip durun,

Gyşardyp papagymy.
Haçan üýtgedip ugrum,
Soňladym saparymy?

Honha, biri aýlanýa,
Ürküzip gargalary.
Bakýar dünýä haýranda,
Diňläp goh-galmagaly.

Hem ol başyna çekýär,
Elinde gatyk çüýşe.
Kim ol? Niçiksi ykbal?
Edýär neneňsi pişe?

Hiç bir etmän pitiwa,
Yzyma öwrülýärin.
Direlmänkäm petige,
Öýüme howlugýaryn.

Bu bir ýol ötegçili,
Gujagyn açyp ýörjek.
Adamlar köpeldimi?—
Haýsyndan gaçyp ýörjek?!

Honha, biri bir çetde
Ýola bakýar eserdeň.
Belki, zaryny çekýär,
Kükäp yşky heserden?!

Jismimiň jaýy kaşaň,
Göwnüm köne külbede.
Nätjek, özüm gartaşan,
Dünýe – juwan, gülbeden.

Ertirimde ahmyrym,
Düýnümde zarym galdy.
Dünýe içre takdyrym –
Garagöz ýarym galdy.

Pikirlerim dagynyk,
Göwräm munda serim-sal.
Durun bagta abanyp,
Dünýäniň bir ýerinde.

Gör, kimleri agladyp,
Toý donun biçip barýar.
Nätjek, golun galgadyp,
Günlerem geçip barýar.

■ AH, ÝAŞAÝYŞ!

Ah, ýaşaýyş, eý, durmuş,
Salgymmy sen,
suwmy sen?!
Jinnek deý ömür bermiş,
Ýa ötegçi guwmy sen?!

Men nädipler doýaryn
Seniň yssy mähriňden?!
Ýadymmy sen, golaýym,
Belki, ygrar-ähtim sen?!

Ömrüm ýaşlyga höwür,
Arzuwlar süýjäninde.
Geçdi!
Geçdi-le ömür,
Yşk ýeli güýjäninde.

Egnimde köne derdim,
Kalbym yşky heserli.
Hiç gutarmaz bagt berdiň,
Ömrüm oňa ýetermi?!

* * *

Çagakam kän süýredim
Ýyrtyk köne çepegim.
Soň ykbaly güýmedim,

Ysgap gülleň çeçegin.

Kütreme gyş. Gulakçyn.
Ýapynjam köne possun.
Bir ses geldi uzakdan,
Kim ol: tanyşmy, dostum?!

Bilmen, kimiň kinesi,
Bilmen, kimiň öýkesi?!
Kimler yşkdan binesip,
Kimler başyn ýaýkady.

Ýaşamadym bergili,
Köşge girdim hüjreden.
Çeksem-de yşk jebrini,
Ýadap, lagar düşmedim.

* * *

Diýmäň muňa öwünme,
Diýmäň muňa samrama!
Bir yş tapdym göwünde
Täze bir ak daňlara.

Lowurdap dogan günler
Maňlaýym mähre çóýdy.
Depämde altyn gümmez,
Bilmen, bu jennet haýsy?!

Kän ýadyrgap düýnümden,
Ertämden hossar tapdym.
Gezdim zerbap geýminde,
Goýaldy indi aklym.

Täze bagtym söýlediň,
Sypap köne penjegim.
Nirä sumat eýlediň,
Durmuş, yşkyň tentegin?!

* * *

Aýlar, ýyllar! Ah, günler,
Geçýäňiz durman-durman!
Munda düşledi kimler,
Kimseler çekmiş arman?!

Ömür ýüküm köprüde,
Tapyşýan kenarmydyr?!
Ýollam açyk, bekleli däl,
Sähralam sonarlydyr.

Howlukma, ýyllar, eglen,
Ömür ýaňy süýjändir.
Men kalby egbar oylan,
Söýgim size güýjändir.

Gitseňiz gözden gaýyp,
Sizi nirden taparyn?!
Yaşayyn baky saýyp,
Dünýä yşky saparym.

■ AKBAŞ GAMYŞLAR

Ah, ýürekler, gör, neneňsi ýukaldy,
Bu gün göz önümde ençe tanyşlar.
Takdyr egbar düşüp, täleý küýkerdi,
Kimiň zaryn çekýär akbaş gamyşlar.

Birmahalky kän gatnalan ýodalar
Bu gün bakylyga öwrüm edipdir.
Gözýetimde üýşmek kişi, ýa olar,
Belki, men hakynda gürrüň edip dur.

Bilmen, uzaklardan biri gygyrды,
Ýa-da gadymýetden çykan tanyş ses.
Bir maňa galypmy dünýäniň derdi?
Meniň üçin başyn yran gamyş bes.

Ýene oba durmuşyna dolanýan,
Ekinler ýygnaýyp, ýalazy meýdan.

«Nätdiň, bagtyň tapdyňmy sen galamdan?» –
Habar gatdy eli pilli bir daýhan.

Gargalar güsürdäp asmana galdy,
Täzeje hasyly orlan ýerlerden.
Diýdim: «Her kim tapýar bir kärden bagty».
Diýdim: «Oba gelip biraz özgerdim».

Ah, siz, tanyş düzler, tanyş sähralar,
Neçün keşbiňizden doýup bilemok.
Size birmahalky aýdylman galan
Sözlerimi ýene diýip bilemok.

Gör, sizi näçe wagt küýsäp gezdim men,
Diýmäň maňa bir ötegçi myhman siz,
Uçsam diýýän bagtlylygyň derdinden,
Gör, munda hiç bir zat ýatdan çykmandyr.

Döwletgeldi ANNAMYRADOW,
Türkmenistanyň halk ýazyjysy. Goşgular